

STATUS STRANOG STEČAJNOG POSTUPKA U NEMAČKOM ZAKONODAVSTVU

Apstrakt

U radu je analiziran status strane stečajne odluke, koja se odnosi na otvaranje stečajnog postupka u drugoj zemlji, u odredbama nemačkog stečajnog zakonodavstva. Nemački Insolvenzordnung (Zakon o insolventnosti) sadrži posebna pravila o međunarodnom stečaju, imajući u vidu i primenu Uredbe EU br.1346/2000 o stečajnim postupcima. Status stranog stečajnog postupka je, po odredbama Zakona o insolventnosti, definisan na taj način, da on proizvodi ista ili slična dejstva kao i domaći stečajni postupak. Zakon o insolventnosti definiše i slobodno postupanje stranog stečajnog upravnika i drugih lica u vezi stranog stečajnog postupka, na domaćoj teritoriji, odnosno, na teritoriji zemlje priznanja strane odluke. Takođe, definiše se i uticaj stranog stečajnog postupka na stečajni postupak koji je otvoren na teritoriji zemlje priznanja. Najzad, u radu je posvećena pažnja osnovnim pravilima Uredbe br. 1346/2000 i Model-zakona o prekograničnoj insolventnosti o statusu stranog stečajnog postupka.

Ključne reči: strana stečajna odluka, stečajni postupak, priznanje, stečajni upravnik, stečajni dužnik, Zakon o insolventnosti.

D) STRANA STEČAJNA ODLUKA I STRANI STEČAJNI POSTUPAK

Strana stečajna odluka je odluka, koju je doneo inostrani sudski organ u stečajnom postupku. Sadržaj strane stečajne odluke može biti različit. Pre svega, to može biti odluka o pokretanju stečajnog postupka. Takva odluka će informisati strane sudske organe o pokretanju stečajnog postupka u drugoj zemlji, a što se može ticati ili stečajnog dužnika, čija se imovina nalazi na teritoriji druge zemlje, a ne one, u kojoj je, protiv njega, otvoren stečaj, a, isto tako, može se ticati i poverilaca stečajnog dužnika, koji ima prebivalište van zemlje, u kojoj je pokrenut stečajni postupak. Strana stečajna odluka se može odnositi i na, već, zaključen stečajni postupak. Tada se radi o naknadnoj deobi, odnosno o imovini, koja se nalazi u inostranstvu, koja je kasnije otkrivena i koja mora biti uključena u stečajnu masu, radi namirenja poverilaca. Na kraju, strana stečajna odluka može u sebi sadržati

informacije, koje se odnose na neku činjenicu, vezanu za drugu zemlju, van one, u kojoj je otvoren stečaj. Najčešće će se strana stečajna odluka odnositi na pokretanje stečajnog postupka. Neophodno je, radi uspešnosti stečajnog postupka i ravnomernog namirenja poverilaca, da ta odluka proizvede dejstva na teritoriji druge zemlje. Naravno, sadašnja stečajna zakonodavstva predviđaju istovremeno vođenje dva ili više stečajnih postupaka protiv istog stečajnog dužnika, tako da se osnovni ciljevi stečajnog postupka uspešnije sprovode.

Znači, kada govorimo o stranim stečajnim odlukama, prvenstveno imamo u vidu odluke o pokretanju stečajnog postupka u stranoj zemlji. Strana stečajna odluka ima status na domaćoj teritoriji koji je određen odlukom domaćeg suda o njenom priznanju. Ona proizvodi dejstva koja su joj data domaćom odlukom, a koja su definisana u rešenju o priznanju. Sud ispituje sve činjenice koje se odnose na stranu odluku, odnosno, ispituje da li strana odluka ispunjava sve pretpostavke određene zakonom. Postavlja se pitanje da li domaća odluka, kojom se priznaje strana sudska odluka, ima deklarativno ili konstitutivno dejstvo. Zaključićemo da je njeno dejstvo konstitutivnog karaktera, obzirom da se strana odluka ne može primenjivati na domaćoj teritoriji bez donošenja rešenja o priznanju. Konstitutivno dejstvo domaće odluke se odnosi, pre svega, na sadržinu strane stečajne odluke, tako da ona može proizvoditi dejstva na domaćoj teritoriji. Svaka strana sudska, pa samim tim i strana stečajna odluka, ne može se primenjivati bez sprovođenja postupka za njeno priznanje i izvršenje.

Različiti pravni sistemi prihvatili su i različite koncepte priznanja i izvršenja stranih stečajnih odluka. Tu mislimo na univerzalnu, teritorijalnu i mešovitu koncepciju stečaja. Univerzalna koncepcija se zalaže za priznanje svih dejstava stečaja otvorenog u jednoj zemlji u svim ostalim zemljama¹. Teritorijalna koncepcija ograničava dejstva strane stečajne odluke samo na zemlju, u kojoj je pokrenut stečajni postupak, a što se tiče imovine koja se nalazi u drugoj zemlji, moguća su dva odgovora. Prvo, može se tražiti izvršenje na toj imovini, na osnovu već donete odluke, a moguće je otvaranje posebnog stečajnog postupka nad tom imovinom na teritoriji druge zemlje. Ne samo to, pravi se razlika i između pokretne i nepokretne imovine dužnika, a i ograničavanje ovlašćenja stranim subjektima u ovim postupcima, jedna je od karakteristika ove koncepcije.² Mešovita koncepcija predstavlja kombinaciju univerzalne i teritorijalne koncepcije i izražena je u mnogim zemljama.

Sa druge strane, postoje tri tendencije tretiranja stečajnog postupka u ovoj oblasti, koje su, sa nekim izmenama, prihvaćene. Ove tri tendencije

¹ Eisner B., Međunarodno privatno pravo, Zagreb 1956., str.368

² Grunsky W., Einführung in das Zwangsvollstreckungs und Konkursrecht, Tübingen 1972., str. 168

moramo, uslovno, prihvatiti, obzirom na izmene u stečajnom zakonodavstvu i na unifikaciju ove materije:

- 1) Po prvoj tendenciji, stečajni postupak je regulisan imperativnim normama i ne može imati ekstrateritorijalno dejstvo³. Strane odluke se ne mogu ni priznati, ni izvršiti na domaćoj teritoriji. Ovakav pristup je restriktivan i prihvata teritorijalan koncept stečaja. Inače, ovakav stav se napušta u praksi, ne samo zbog potrebe za liberalizacijom ove materije, već i zbog potreba intenzivnog privrednog prometa;
- 2) Druga tendencija se zalaže za univerzalno shvatanje stečajnog postupka⁴. Ovde se ne traže posebni uslovi za priznanje i izvršenje strane stečajne odluke. Nemoguće je apsolutno primenjivati univerzalni koncept, bez nekih od elemenata teritorijalnog koncepta, bar u sadašnjim uslovima. Približavanje ovoj tendenciji je najlakše kroz zaključivanje međunarodnih ugovora;
- 3) Zemlje, koje prihvataju treću tendenciju, dozvoljavaju priznanje i izvršenje stranih stečajnih odluka, ali sa određenim ograničenjima i pod posebnim uslovima⁵. U okviru treće tendencije postoje dve grupe zemalja. Prva grupa zemalja dozvoljava priznanje strane stečajne odluke, ali sa ograničenjem da će se ta odluka moći izvršiti samo na pokretnim stvarima, koje se nalaze na njenoj teritoriji⁶. Što se tiče nepokretnosti, potrebno je pokrenuti poseban stečajni postupak na teritoriji te zemlje. Druga grupa zemalja, isto, dozvoljava da strana stečajna odluka ima dejstva na njihovoj teritoriji, ali pod određenim uslovima. Inače, grupa zemalja, koja prihvata navedenu tendenciju, predviđa sledeće uslove: a) nadležnost stranog suda po domaćim propisima; b) da je stečajni postupak pokrenut protiv lica, za koje se, po domaćim propisima, može dozvoliti stečaj; c) da su se stekle okolnosti za insolventnost. Nećemo se zadržavati na analizi svakog od ovih uslova, ali reći ćemo da je i za njih karakteristična nedoslednost u odnosu na koncept za koji se zalažu.

Problemi, u vezi strane stečajne odluke, odnosno, stranog stečajnog postupka, nisu vezani samo za priznanje i dejstvo odluke na teritoriji druge zemlje. Ovde se postavljaju pitanja za pokretanje više stečajnih postupaka protiv istog dužnika, kao što smo rekli i za uticaj stranog stečajnog postupka na stečajni postupak koji se vodi u drugoj državi. Kad govorimo o više

³ Pak M., Međunarodno privatno pravo, Beograd 1991., str. 134.

⁴ Pak M., nav.delo, str. 135.

⁵ Pak M., nav.delo, str. 135.

⁶ Kao što je to slučaj u Engleskoj.

stečajnih postupaka, jedan od tih postupaka je glavni, a drugi (kojih može biti više) su sekundarni (možemo ih zvati i posebni, sporedni, itd.). Glavni stečajni postupak se pokreće u državi u kojoj stečajni dužnik ima središte poslovnog delovanja, odnosno registrovano sedište. Sekundarni stečajni postupak se pokreće u zemlji u kojoj se nalazi ili poslovna jedinica stečajnog dužnika (filijala, zastupništvo i sl.) ili njegova imovina⁷. Sekundarni stečajni postupak je zavisan od glavnog. Osnovni cilj istovremenog vođenja glavnog i sekundarnog stečajnog postupka jeste oblikovanje stečajne mase od celokupne imovine dužnika, kao i ravnomerno namirenje poverilaca.

Drugo pitanje je važno za status stranog stečajnog upravnika i drugih lica koja su ovlašćena odlukom donesenom u stranom stečajnom postupku. U skoro svakoj državi se daje jednak tretman stranim i domaćim licima u stečajnom postupku.⁸ Ali, uglavnom se, u svim zemljama, način i redosled namirenja vrši po *lex fori*,⁹ odnosno kod priznanja stranih stečajnih odluka i po pravilu *lex rei sitae*,¹⁰ ako se strani stečajni postupak odnosi i na imovinu, koja se nalazi u domaćoj zemlji.

Položaj stranaca u stečajnom postupku je specifičan, iako je, faktički, izjednačen sa statusom domaćih subjekata u tom postupku.¹¹ To se ne odnosi samo na stranog stečajnog upravnika, već i na poverioce i druga lica koja se pojavljuju u vezi sa stranim stečajnim postupkom i njegovim dejstvom na teritoriji druge zemlje. Ovde se primenjuju pravila Međunarodnog privatnog prava u postupku dokazivanja svojstva učesnika postupka, obaveštavanja stranih učesnika postupka, kao i kod priznavanja dokazne snage stranih isprava. Pravila Međunarodnog privatnog prava se, inače, primenjuju kod svih postupaka u kojima je prisutan element inostranosti.

II) STATUS STRANOG STEČAJNOG POSTUPKA U NEMAČKOM ZAKONU O INSOLVENTNOSTI

Stečajni zakon Nemačke iz 1877.godine, sadržavao je svega par odredbi o problemima međunarodnog stečaja. Te odredbe nisu sadržavale odredbe o priznanju stranih stečajnih odluka, tako da strani stečajevi nisu imali efekta u Nemačkoj.¹² Morao je da bude otvoren poseban stečajni postupak na nemačkoj teritoriji. Ukoliko bi se u Nemačkoj otvorio stečajni postupak, efekti tog stečaja su se proširivali i na stranu zemlju, u kojoj

⁷ Rordorf R., Cross Border Insolvency, International Insolvency Law Review, Verlag C.H.Beck, München · Frankfurt a.M., No. 1/2010, str. 17

⁸ Rose A., European Bankruptcy Laws, American Bar Association 1974., str. 78

⁹ Lent F., Zwangsvollstreckungs und Konkursrecht, München 1972., str. 65

¹⁰ Ibidem

¹¹ Marxen W., Deutsches Ausländerrecht, München 1967., str. 89

¹² Dalhuisen J.H., International Insolvency and Bankruptcy, vol.I, New York 1984., str.3-134.5

dužnik ima imovinu. Time je unutrašnjem stečajnom postupku dat univerzalni koncept stečaja.¹³ A što se tiče stečaja otvorenog u inostranstvu, taj postupak nije imao efekta na teritoriji Nemačke. Samim tim, stranom stečajnom postupku, odnosno, stranoj stečajnoj odluci dat je karakter teritorijalnog koncepta stečaja.¹⁴ Uopšte, i Međunarodno privatno pravo Nemačke je usvajalo dva osnovna principa kod priznavanja efekata strane stečajne odluke. To su principi, odnosno, tačke vezivanja *lex fori* i *lex rei sitae*.¹⁵ Kod priznavanja stranih stečajnih odluka primaran je bio zakon mesta suda, odnosno, zemlje, u kojoj se vršilo priznanje te strane odluke.¹⁶ Znači, ukoliko bi protiv dužnika bio otvoren stečajni postupak u inostranstvu, a ako ima imovinu u Nemačkoj, protiv njega bi morao da bude pokrenut stečajni postupak i pred nemačkim sudom, obzirom da na toj teritoriji ima imovinu.¹⁷ Međutim, iako je zakon sadržavao odredbe, koje su ukazivale na teritorijalni koncept stečaja, nemačko stečajno pravo je, u kasnijim izmenama, dolazilo i do konstrukcija, koja su ukazivala na jedinstvenu teoriju i univerzalni koncept stečaja, a po učenju Savinjija.¹⁸ Nemačka je prihvatila tadašnju Stečajnu Konvenciju EEZ iz 1991.godine, kao jedan put izlaska iz tadašnje situacije. Međutim, izmene u nemačkom zakonodavstvu su bile spore sve do čuvenog slučaja Herštat (Herstatt)¹⁹, kao i do donošenja dve dobro poznate odluke Bundesgerichtshof (iz 1983. i 1985. godine).²⁰

¹³ Lent-Jauernig, *Zwangsvollstreckungs- und Konkursrecht*, München- Berlin, 1966., str.182.

¹⁴ *Ibidem*

¹⁵ Firsching K., *Internationales Privatrecht*, band I b, *Internationales Schuldrecht I* Berlin 1978.,str. 306

¹⁶ Wiemann H., *Fragen des Internationalen Privatrecht zusammengestellt und bearbeitet*, Berlin 1958., str. 72

¹⁷ Jaeger E., *Lehrbuch des Deutschen Konkursrecht*, Berlin- Leipzig 1932., str.213

¹⁸ Thieme J., *German attitude toward the EC Bankruptcy Convention and the revised Draft of 1984.*, Appeldorn-Antwerp 1989., str. 109

¹⁹ Lebow M.T., Tait R.T., *International Effects of Bankruptcy in American Law*, New York, 1989,

str.257. Slučaj Herštat je izazvan zatvaranjem Herštat banke u Kelnu od strane nemačkih državnih organa. Banka Herštat je držala uloge Chase Manhattan banke, a to su bili ulogi klijenata banke iz celog sveta, kasnijih poverilaca banke. Nakon otvaranja stečaja na bankom Herštat, Chase banka je dobila zahtev od nemačkog suda, da će se uključiti i imovina Chase banke u postupak. U međuvremenu, Chase banka je pokrenula postupak pred sudom u Njujorku. Da bi slučaj dobio na složenosti, Citibank je, kao poverilac, predložila pokretanje stečajnog postupka protiv banke Herštat pred sudom u SAD. Tako su bili uključeni i država Njujork i savezni oblasni i savezni stečajni sud. Samim tim, nastao je sukob između stečajnog upravnika u SAD, određenog od strane suda u SAD, poverilaca iz Njujorka i likvidatora imovine iz Kelna. Problem je bio složen za obe države. Slučaj je rešen tako, što su se sve strane dogovorile oko zaključenja vansudskog poravnjanja, obzirom da je bilo jasno da zakonske odredbe ne sadrže adekvatna rešenja za pitanja međunarodnog stečaja.

²⁰ Thieme J., *nav.delo*, str. 115

Sadašnje nemačko stečajno zakonodavstvo, odnosno, Zakon o insolventnosti (dalje: Insolvenzordnung)²¹, sadrži detaljna pravila koja se odnose na međunarodni stečaj. Međunarodni stečaj je regulisan i Uredbom EU 1346/2000 o stečajnim postupcima (dalje: Uredba 1346/2000)²². No, Insolvenzordnung sadrži posebna pravila koja se odnose na prisustvo elementa inostranosti u stečajnom postupku, iako je Nemačka članica Evropske unije. U svakom slučaju, Insolvenzordnung definiše sva bitna pitanja vezana za međunarodni stečaj. Deo koji reguliše ovu oblast podeljen je u tri dela. Prvi deo sadrži opšte odredbe o međunarodnom stečaju, zatim drugi deo koji se odnosi na strane stečajne postupke, odnosno, na status strane stečajne odluke i stranog stečajnog postupka i treći deo koji se odnosi na pitanja vezana za imovinu koja se nalazi na teritoriji domaće države, odnosno, koji se odnosi na mogućnost pokretanja posebnog stečajnog postupka koji će obuhvatiti samo onu imovinu koja se nalazi na teritoriji Nemačke²³. Mi ćemo posvetiti pažnju statusu stranog stečajnog postupka, odnosno, strane stečajne odluke koja se odnosi na stečajni postupak koji je pokrenut u stranoj zemlji. No, ako govorimo o stranom stečajnom postupku, moramo imati u vidu i status stranog stečajnog upravnika i drugih lica koja su povezana sa stečajnim postupkom pokrenutim u drugoj zemlji, o čemu je, već, bilo reči.

- *Odredbe Insolvenzordnung-a o priznanju i statusu stranih stečajnih odluka (stranih stečajnih postupaka)*

Kao što smo rekli, najviše će nas interesovati odredbe Insolvenzordnung-a koje se odnose na priznanje stranih stečajnih odluka. Naime, strane stečajne odluke, odnosno, strani stečajni postupci će biti priznati na teritoriji Nemačke, osim u slučaju da sud zemlje, u kojoj je otvoren stečajni postupak, nije bio nadležan u skladu sa nemačkim zakonom i ako bi priznanje te odluke dovelo do povrede javnog poretka Nemačke. Ova pravila se primenjuju i na mere obezbeđenja koja se moraju preduzimati nakon podnošenja zahteva za otvaranje stečajnog postupka²⁴. Pretpostavke za priznanje strane stečajne odluke su svedene na dve, odnosno, na činjenicu nadležnosti i činjenicu povrede javnog poretka. To su pretpostavke koje je Međunarodno privatno pravo definisalo, između ostalih, za sve strane odluke. Neophodno je bilo definisati ih i kod priznanja navedenih odluka.

²¹ Insolvenzordnung, 5 October 1994 (BGBl. I p. 2866) -22 mart 2005 (BGBl. I p. 2866)

²² Doneta 29.05.2000., Council regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings (Official Journal L 160 , 30/06/2000 P. 0001 – 0018)

²³ Wessels B., Current topics of International Insolvency Law, Kluwer BV, Deventer, 2004., str. 208

²⁴ Član 343. Insolvenzordnung; Wessels B., nav.delu, str. 207

Olakšano priznanje stranih stečajnih odluka je uslov efikasnosti stečajnog postupka.

Zatim, na zahtev privremenog upravnika, koji je inače postavljen pre otvaranja stečajnog postupka, nadležni stečajni sud može naložiti mere koje su neophodne za očuvanje imovine koja je predmet ili koja će biti predmet sekundarnog stečajnog postupka u domaćoj zemlji. Predviđeno je da privremeni upravnik može odmah, neposredno, podneti žalbu protiv tog naloga²⁵. Jedan od preduslova priznanja stranog stečajnog postupka je i određivanje mera obezbeđenja radi očuvanja imovine. Napred smo govorili o razlici između glavnog i sekundarnog stečajnog postupka, odnosno, o tome da je sekundarni postupak finansijski zavisn od glavnog. To ćemo videti i kasnije, kad budemo govorili o prebacivanju sredstava stečajne mase iz sekundarnog u glavni stečajni postupak, nakon namirenja poverilaca u domaćoj zemlji (zemlji sekundarnog stečajnog postupka).

Stečajni sud će na zahtev stranog stečajnog upravnika odrediti objavljivanje obaveštenja o odluci o otvaranju stečajnog postupka, kao i o odluci o imenovanju stečajnog upravnika na domaćoj teritoriji. Ako stečajni dužnik ima sedište na domaćoj teritoriji, navedeno objavljivanje će se odrediti po službenoj dužnosti. Navedeno će se primenjivati, samo, ako se dokaže da se ostvaruju preduslovi za priznanje stranog stečajnog postupka²⁶.

Strani stečajni postupak ima uticaj i na upis određenih prava u zemljišne knjige i druge registre na domaćoj teritoriji, odnosno, teritoriji Nemačke. Ako su sa otvaranjem stečajnog postupka ili određivanjem privremenih mera obezbeđenja, u skladu sa odredbom člana 343. Insolvenzordnung, koje se odnose na priznanje stranog stečajnog postupka, dužnikova prava na transfer sredstava ograničena, stečajni sud će, na zahtev stranog stečajnog upravnika, odrediti da se u zemljišne knjige upiše činjenica otvaranja stečajnog postupka i ograničenja prava dužnika na raspolaganje imovinom. To će se odnositi na bilo koju nepokretnost, kod koje je dužnik upisan kao njen vlasnik, kao i na dužnikova prava na nepokretnostima, ako oblik tih prava može dovesti u sumnju namirenje potraživanja poverilaca, odnosno, činjenicu da bi stečajni poverioci bili stavljeni u nepovoljan položaj. Strani stečajni upravnik može podneti žalbu protiv odluke stečajnog suda, a ova pravila se, mutatis mutandis, primenjuju i na slučaj brisanja navedenog upisa u zemljišne knjige. Isto tako, ova pravila se primenjuju i kad su u pitanju registri brodova, zatim, registri brodova u izradnji, kao i registri založnih prava na vazduhoplovima²⁷. Konstitutivno dejstvo stranog stečajnog postupka na domaćoj teritoriji je ovde najvidljivije.

Strani stečajni upravnik je dužan da dokaže njegovo imenovanje od strane suda u drugoj zemlji. On mora da podnese duplikat sudske odluke ili

²⁵ Član 344. Insolvenzordnung

²⁶ Član 345. Insolvenzordnung

²⁷ Član 346. Insolvenzordnung

neki drugi dokument koji će to da potvrdi. Stečajni sud može da zahteva prevod navedenih dokumenata, koji mora biti overen od strane ovlašćenog lica. Strani stečajni upravnik ima dužnost da obaveštava stečajni sud o svim promenama u stranom postupku, kao i da pruži sva obaveštenja u vezi sa imovinom dužnika²⁸. Napred smo govorili o statusu stranih ovlašćenih lica (stranog stečajnog upravnika, poverilaca, itd.) na teritoriji zemlje priznanja.

Za odluke koje se odnose na odredbe članova 344 do 346 Insolvenzordnung-a, isključivu nadležnost će imati stečajni sud, ako je u njegovom okrugu registrovano sedište dužnika, odnosno, ako se u tom okrugu nalazi njegova imovina. Vlade federalnih jedinica Nemačke će biti ovlašćene za preduzimanje mera za sprovođenje ubrzanog postupka radi ispunjenja odluke u skladu sa članovima 344 do 346 Insolvenzordnung-a, za okruge nekoliko stečajnih sudova. Federalne jedinice se mogu dogovoriti da odluke koje se izvršavaju u skladu sa članovima 344 do 346 Insolvenzordnung-a, a koje se odnose na nekoliko federalnih jedinica, budu stavljene u nadležnost jednog suda. Ako je zahtev primljen od strane suda koji nije nadležan, on će biti u obavezi da, bez odlaganja, dostavi isti nadležnom sudu, kao i da obavesti lice koje je podnelo zahtev o tome²⁹. Ovom odredbom je, praktično, rešen problem vezan za postojanje federalnih jedinica u Nemačkoj, kao i za eventualno nalaženje imovine dužnika u više njih. Ovim se ubrzava postupak primene strane stečajne odluke.

Na prava trećih lica na predmet ili predmete koji su deo stečajne mase, a koja su se, u vreme otvaranja stranog stečajnog postupka, nalazila na teritoriji domaće države, i koja su, u skladu sa domaćim pravom, garantovana, neće uticati otvaranje stranog stečajnog postupka. Kad govorimo o garantovanju ovih prava, mislimo na činjenicu da se predmeti, na koje se ona odnose, a koja su deo stečajne mase, mogu izdvojiti iz nje i će se na drugi način garantovati njihovo posebno tretiranje, odnosno, posebno namirenje. Efekti stranog stečajnog postupka na prava dužnika u vezi sa nepokretnostima koje se nalaze na domaćoj teritoriji, utvrđivaće se po pravilima nemačkog prava³⁰.

Nakon otvaranja stranog stečajnog postupka, postupci koji su u toku i koji se odnose na stečajnu masu će se prekinuti. Prekid će se nastaviti do trenutka, kada lice ponovo pokrene postupak u vezi s stečajnom masom, u skladu sa ovlašćenjem koje je regulisano pravom zemlje otvaranja postupka, odnosno, do okončanja stečajnog postupka. Navedeno će se primenjivati i ako su prava na upravljanje i transfer dužnikove imovine prebačena na privremenog stečajnog upravnika, a u skladu sa određivanjem privremenih

²⁸ Član 347. Insolvenzordnung

²⁹ Član 348. Insolvenzordnung

³⁰ Član 351. Insolvenzordnung

mera obezbeđenja u vezi sa primenom odredbe člana 343 Insolvenzordnung-a koja se odnosi na priznanje stranih odluka³¹.

Na osnovu odluke koja je donesena u stranom stečajnom postupku, doći će do izvršenja, samo ako je ono prihvatljivo, po pravilima nemačkog prava. Navedeno će se primenjivati i na privremene mere obezbeđenja koje su određene u skladu sa odredbom člana 343 Insolvenzordnung-a³². Stečajni upravnik je dužan da, bez odlaganja, obavesti stranog stečajnog upravnika o svim okolnostima koje mogu biti od značaja za primenu stranog postupka. On će pružiti mogućnost stranom stečajnom upravniku da podnese predlog za određeno raspolaganje ili drugi način upotrebe aktive (imovine) koja se nalazi na domaćoj teritoriji³³. Isto tako, strani stečajni upravnik ima pravo da prisustvuje skupštini poverilaca. Ako je podnesen stečajni plan, čime se želi pokrenuti postupak reorganizacije, on se mora podneti stranom stečajnom upravniku, kako bi on mogao o njemu da se izjasni. Isto tako, strani stečajni upravnik ima pravo da podnese stečajni plan³⁴.

Ako se u sekundarnom stečajnom postupku, na teritoriji domaće države, namire svi poverioci, u utvrđenom iznosu njihovih potraživanja, tada će stečajni upravnik tog postupka, preneti ostatak imovine (ako je ostao) stranom stečajnom upravniku glavnog stečajnog postupka za oblikovanje stečajne mase i namirenja potraživanja poverilaca u tom postupku³⁵. Potraživanja će biti namirena direktno iz imovine dužnika, koja se nalazi u zemlji, gde je i otvoren sekundarni stečaj. Namirenje potraživanja poverilaca će se vršiti po pravilu lex fori. Ako poverioci iz glavnog stečaja nisu u potpunosti namirili svoja potraživanja u tom postupku, oni će imati položaj, kao i obični poverioci u sekundarnom stečaju, ako prijave svoja potraživanja u tom postupku. Znači, neće i ne mogu imati privilegovan položaj u odnosu na neprivelegovane poverioce sekundarnog stečaja. Poverioci smeju da zadrže ono što su primili na ime potraživanja u sekundarnom stečajnom postupku, ali samo iz imovine dužnika, koja se nalazi u zemlji, u kojoj je otvoren sekundarni stečajni postupak. Ukoliko potraživanja tih poverilaca nisu namirena u potpunosti, ono što su primili u sekundarnom postupku, uračunaće im se, u slučaju namirenja, u glavnom stečajnom postupku.

Rečeno je, napred, da strani stečajni upravnik može predlagati stečajni plan. Samim tim, pretpostavljamo da on može i menjati stečajni plan, koji mu je dostavljen. Praktično, strani stečajni upravnik može uticati na sve faze sekundarnog stečajnog postupka, obzirom da je određeno da on ima veoma važnu ulogu i kod osporavanja potraživanja i kod pobijanja pravnih radnji, kao i u postupku reorganizacije stečajnog dužnika.

³¹ Član 352. Insolvenzordnung

³² Član 353 Insolvenzordnung.

³³ Wessels B., nav.delo, str 208

³⁴ Član 357. Insolvenzordnung

³⁵ Član 358. Insolvenzordnung

- *Osnovni principi regulisanja statusa stranog stečajnog postupka u Insolvenzordnung-u*

Osnovni principi koji su definisani nemačim stečajnim zakonodavstvom za priznanje stranih stečajnih postupaka i njihovo dejstvo na teritoriji Nemačke, odnose se na sledeće činjenice: - prvo, da strana stečajna odluka mora biti u skladu sa stranim zakonom koji uređuje insolventnost; - zatim, da strani stečajni upravnik ili drugo lice koje istupa u ime stečajnog postupka koji je pokrenut u inostranstvu, mora biti ovlašćen u skladu sa pomenutim zakonom; i – da, u skladu sa zakonom koji uređuje insolventnost, strana odluka mora imati efekat na imovinu stečajnog dužnika, bez obzira gde se ona nalazi. To, praktično, znači, da ona mora imati univerzalan značaj.

Pored navedenog, Insolvenzordnung je, kada je u pitanju priznanje stranih stečajnih odluka, ograničen na sledeće slučajeve: 1) strani postupak se mora kvalifikovati kao „stečajni postupak“, a u skladu sa nemačkim zakonom. Generalno, taj postupak mora da obezbedi neku vrstu kolektivnog postupka za namirenje, odnosno, putem likvidacije ili druge vrste distribucije sredstava dužnika. Ovde se misli na osnovni pojam stečajnog postupka, koji se odnosi na kolektivno namirenje: 2) sudovi, u zemljama u kojima je započet stečajni postupak, imaju nadležnost po pravilima stečajnog postupka sa elementom inostranosti u Nemačkoj; 3) priznanje strane odluke o pokretanju stečajnog postupka ne sme dovesti do rezultata koji nisu u skladu sa najznačajnijim principima nemačkog zakonodavstva, uključujući i osnovna prava, ali ne ograničavajući se samo na njima³⁶.

Strogo teritorijalni stečajni postupak (Partikularinsolvenzverfahren) se može pokrenuti pre poveratnja glavnog stečajnog postupka ili, uopšte, bez pokretanja tog postupka, ako dužnik nema svoje mesto poslovanja u Nemačkoj. Tada će se taj stečajni postupak odnositi samo na imovinu dužnika koja se nalazi u Nemačkoj. Ako stečajni dužnik nema predstavništvo (filijalu, poslovnicu, zastupništvo) u Nemačkoj, zahtev za otvaranje nezavisnog teritorijalnog stečajnog postupka će se prihvatiti u slučajevima posebnog interesa.

Priznanje stranih stečajnih postupaka ne sprečava pokretanje posebnih nemačkih stečajnih postupaka, kao sekundarnih (sporednih) postupaka, koji bi se odnosili samo na imovinu dužnika koja se nalazi u Nemačkoj. Ako je strani stečajni postupak već otvoren protiv dužnika, dokaz o prezaduženosti i nelikvidnosti nije potreban za pokretanje stečajnog postupka na nemačkoj teritoriji. Otvaranje glavnog stečajnog postupka u stranoj zemlji, dovodi do

³⁶ Cross border insolvency, Chapter 14 – Germany, str.112, www.insol.org/pdf/cross_pdfs/Germany.pdf

nepobitne pretpostavke da su ispunjeni uslovi neophodni za otvaranje postupka po nemačkom zakonodavstvu.

Odredbe nemačkog stečajnog zakonodavstva o međunarodnom stečaju ili prekograničnoj insolventnosti sadrže diferencirani kodifikovani set pravila na osnovu postojeće sudske prakse i na osnovu pravila Uredbe 1346/2000. No, mora se reći da je sudska praksa, koja bi se odnosila na nove odredbe o međunarodnom stečaju, nedovoljna, tako da ostaje da se vidi, u mnogim slučajevima primene tih odredaba, kako će se ona razvijati³⁷.

U svakom slučaju, mora se reći da Insolvenzordnung ne odstupa od opštih pravila u ovoj oblasti, odnosno, da priznaje dejstvo stranog stečajnog postupka na domaćoj teritoriji i da ga izjednačava sa domaćim postupkom.

III) REGULISANJE STATUSA STRANOG STEČAJNOG POSTUPKA U AKTUELNIM MEĐUNARODNIM IZVORIMA

Dva najznačajnija međunarodna izvora u ovoj oblasti su Uredba 1346/2000 (već pomenuta) i Model-zakon UNCITRAL (Komisija UN za međunarodno trgovačko pravo) o prekograničnoj insolventnosti (dalje: Model-zakon)³⁸. Ovi izvoru su značajni i sa stanovišta nemačkog zakonodavstva, a, moramo reći, i sa stanovišta zakonodavstva Srbije i drugih zemalja bivših republika SFRJ.

- Uredba 1346/2000

Kratko ćemo se osvrnuti na odredbe Uredbe 1346/2000 o priznanju stranih stečajnih odluka. Strana odluka o otvaranju stečajnog postupka priznaje se u svim drugim državama ugovornicama, automatski³⁹. Naravno, to ne sprečava sud druge države da protiv istog dužnika pokrene sekundarni stečajni postupak, ukoliko se ispune uslovi.⁴⁰ Ta odluka će, u drugim državama, proizvoditi ista dejstva, kao i u zemlji otvaranja postupka.⁴¹ Vidimo da je uslov automatskog priznanja, da je država prihvatila Uredbu 1346/2000. Uredba 1346/2000 je prihvatila univerzalnu koncepciju stečaja, koja stranim stečajnim odlukama daje puno dejstvo u drugoj državi, u kojoj se postavi pitanje njenog priznanja, i to, bez ispunjenja posebnih formalnosti.

³⁷ Cross border insolvency, Chapter 14 – Germany, str.113

³⁸ General assembly resolution 52/158 of December 15, 1997 – Model Law on Cross-Border Insolvency of the United Nations Commission on International Trade Law.

³⁹ Wessels B., The Changing Landscape of International Insolvency Law in Europe, paper presented during the Conference “Developments in Cross-Border Insolvencies: The Changing Landscape of US and Foreign Law”, American Bar Association (International Section), New York 5-7 April, 2006., str. 5

⁴⁰ Član16 Uredbe 1346/2000

⁴¹ Član17(1) Uredbe 1346/2000

Univerzalna teorija ili koncepcija stečaja je liberalna. Pravilo *lex fori concursus*, kao pravo stečajnog postupka, karakteriše ovu koncepciju⁴². Osnovni cilj ovog pravila je da se strana stečajna odluka primenjuje bez ograničenja. To je osnovni cilj Uredbe 1346/2000. Svaka zemlja reguliše ovu oblast na svoj način i svaka sadrži zakonske odredbe, koje se primenjuju u postupcima priznanja i izvršenja stranih stečajnih odluka, koje govore da odnosna zemlja ima i neke restriktivnije stavove prema ovoj materiji (to je slučaj i sa nemačkim stečajnim zakonodavstvom). To se, pre svega, odnosi na stav prema nepokretnoj imovini dužnika, kao i prema učešću stranaca u ovim postupcima.⁴³ Naime, svaka zemlja koristi, u svakoj situaciji, kad to može, pravilo *lex fori*, zakon mesta suda. Naravno, zadatak Uredbe 1346/2000 je da, u zemljama potpisnicama, odnosno zemljama Evropske Unije, spreči eventualnu mogućnost odbijanja priznanja strane stečajne odluke i da obezbedi ravnomerno namirenje poverilaca, kao i uključenje celokupne imovine dužnika u stečajnu masu.

Međutim, i u odredbama Uredbe 1346/2000 postoji ograničenje, koje se tiče javnog poretka, a to je da će se odbiti priznanje strane stečajne odluke, ukoliko je ona u očiglednoj suprotnosti sa javnim poretkom države, u kojoj se priznanje traži.⁴⁴ Vrlo retko će se odbijati strane stečajne odluke, zbog povrede javnog poretka, imajući u vidu pojam javnog poretka, materiju na koju se ove odluke odnose i unifikaciju stečajnog prava. Javni poredak treba definisati i odrediti, kao i koje su bitne povrede javnog poretka, koje bi bile razlog za odbijanje priznanja i izvršenja stranih stečajnih odluka.

Što se tiče dejstva strane odluke, Uredba 1346/2000, kao i većina zakonodavstava, predviđa da će strana odluka proizvoditi iste posledice, kao i u zemlji pokretanja postupka. Kad se pokrene stečajni postupak, postavlja se pitanje i stečajnog upravnika. On može u drugoj državi ugovornici vršiti sva ovlašćenja po odluci suda, koji ga je i postavio, sa ograničenjem, koji se odnosi na pokretanje drugog, sekundarnog, postupka, kao i na mere obezbeđenja, koje mogu biti preduzete u drugoj državi.⁴⁵ Stečajni upravnik mora da postupuje u skladu sa pravom države, na čijoj teritoriji preduzima radnje, naročito ako se te radnje odnose na imovinu stečajnog dužnika.⁴⁶ Uredba 1346/2000 je definisala ovlašćenja stečajnog upravnika, na taj način, što se njegova ovlašćenja određuju u odluci, kojom je pokrenut stečajni postupak. Njegova ovlašćenja se mogu definisati i odlukom, kojom se on

⁴² Wessels B., nav.delo, str. 4

⁴³ Hanisch H., Probleme des internationalen Insolvenzrecht in "Probleme des Internationalen Insolvenzrecht Festschrift für W. Marschal", Frankfurt 1982., crp.12

⁴⁴ Član 26 Uredbe 1346/2000

⁴⁵ Član 18(1) Uredbe 1346/2000

⁴⁶ Član 18 (3) Uredbe 1346/2000

postavlja, kao i drugom potvrdom, koju izdaje sud.⁴⁷ To znači, da sud, koji je i pokrenuo stečajni postupak, određuje obim ovlašćenja stečajnog upravnika.

Organi države, na čijoj teritoriji stečajni upravnik preuzima radnje, mogu tražiti prevod odluke na službeni jezik te države, s tim da nisu potrebne nikakve formalnosti, da bi ona proizvodila dejstvo u toj državi.⁴⁸ Stečajni upravnik može da zahteva objavljivanje odluke o otvaranju stečajnog postupka, u skladu sa postupkom države, u kojoj se preduzimaju radnje povodom tog postupka.⁴⁹ Takođe, stečajni upravnik može tražiti i upis navedene odluke u zemljišne knjige ili bilo koje druge javne knjige, koje se vode u državi ugovornici. Ali, država ugovornica, u kojoj se postavlja pitanje upisa te odluke u javne knjige, može zahtevati obaveznu registraciju te odluke, bez obzira na zahtev stečajnog upravnika.⁵⁰

Iz navedenih odredaba se vidi da stečajni upravnik ima široka ovlašćenja, kod preduzimanja radnji na teritoriji druge države ugovornice, u kojoj stečajni postupak proizvodi dejstva. Strani stečajni upravnik mora biti izjednačen sa stečajnim upravnikom na domaćoj teritoriji, ukoliko je i u domaćoj zemlji pokrenut stečajni postupak. Ako nije, on mora imati sva ovlašćenja, koja bi imao i stečajni upravnik u domaćoj zemlji. To znači, da strani stečajni upravnik postupuje po pravilu *lex fori* i da on mora saradivati sa nadležnim organima zemlje, u kojoj se priznaje strana stečajna odluka. Znači, strani stečajni upravnik postupuje po pravilu *lex fori*, kao predstavnik stečajnog dužnika, po nalogima i obaveštenjima domaćeg organa, na čijoj teritoriji deluje. Međutim, postavlja se pitanje, da li se to kosi sa pravilom *lex fori concursus*, odnosno, da li je takvo postupanje u skladu sa univerzalnom koncepcijom međunarodnog stečaja. To pitanje se, naročito, postavlja kod postavljanja stranog stečajnog upravnika sa nepokretnom imovinom dužnika, koja se nalazi na domaćoj teritoriji. Pravila univerzalnog koncepta stečaja zahtevaju pristup po pravilu *lex fori concursus*, s tim što se može postaviti ograničenje, koje se odnosi na neke poslove, koje strani stečajni upravnik, ipak, mora vršiti, uz saglasnost nadležnih organa države, koja nije zemlja otvaranja stečajnog postupka.

*

* *

Napred smo rekli da se Insolvenzordnung naslanja i na odredbe Uredbe 1346/2000. To je i vidljivo i iz navedenog pregleda odredbi. Strani stečajni postupak, da bi imao potpuno dejstvo na teritoriji domaće zemlje – zemlje priznanja, on mora uticati i na stečajni postupak u toj zemlji, zatim na raspolaganje sa imovinom dužnika, kao i na namirenje potraživanja poverilaca.

⁴⁷ Član 19(1) Uredbe 1346/2000

⁴⁸ Član 19(2) Uredbe 1346/2000

⁴⁹ Član 21(1) Uredbe 1346/2000

⁵⁰ Član 22 Uredbe 1346/2000

Veoma značajan međunarodni izvor u oblasti međunarodnog stečaja je i Model-zakon. Kad je u pitanju regulisanje statusa stranog stečajnog postupka, Model-zakon određuje da strani predstavnik podnosi domaćem sudu zahtev za priznanje strane stečajne odluke, odnosno, odluke o pokretanju stečajnog postupka u inostranstvu. Taj zahtev se podnosi sa svom pratećom dokumentacijom, kao i sa obaveštenjem domaćem sudu, da li se protiv stečajnog dužnika vodi još neki postupak u stranoj zemlji, a što je poznato stranom predstavniku.⁵¹ Model-zakon ne sadrži pretpostavke za priznanje strane stečajne odluke. Umesto toga, u Model-zakonu se navodi, da će se strana stečajna odluka priznati, ako strani postupak ima obeležja postupka, definisanog u Model-zakonu, kao i ako strani predstavnik (i druga lica) imaju obeležja, navedena u Model-zakonu.⁵² Model-zakon, takođe, određuje obavezno pružanje pomoći, nakon priznanja strane stečajne odluke. To se odnosi na pojedine radnje, koje se vrše u svakom stečajnom postupku, radi zaštite imovine dužnika i interesa subjekata tog postupka. Naime, obustavljaju se pojedine pravne radnje, u vezi sa izvršenjem na imovini stečajnog dužnika, zatim, zabranjuje se bilo kakvo raspolaganje imovinom dužnika, izvode se dokazi i saslušavaju se svedoci u vezi dužnikove imovine, određuje se upravljanje imovinom stečajnog dužnika od strane stranog predstavnika ili drugog ovlašćenog lica, koje odredi domaći sud, a pružaju se i druge vrste pomoći, koje su potrebne za očuvanje stečajne mase.⁵³ Model-zakon određuje i zaštitu poverilaca i drugih lica, koja imaju interes u stečajnom postupku. Zaštita se vrši bezuslovno, pa je, tako, posebna odredba posvećena očuvanju interesa svih subjekata u stečajnom postupku (naravno, ako ranije nije odbijena pomoć iz razloga neispunjenja uslova po ovim odredbama).⁵⁴ U vezi sa tim, Model-zakon definiše pravo stranog predstavnika, da može preduzimati radnje protiv akata stečajnog dužnika, kojima se oštećuju poverioci (pobijanje pravnih radnji dužnika) u glavnom postupku.⁵⁵ Odredbe Model-zakona su drugačije od odredaba Uredbe 1346/2000. Na ovom mestu nećemo iznositi te razlike. Reći ćemo samo da su stečajna zakonodavstva Republike Srbije i Republike Crne Gore u potpunosti preneli pravila Model-zakona u odredbe koje regulišu međunarodni stečaj⁵⁶.

⁵¹ Član 15 Model-zakona

⁵² Član 16, 17 Model-zakona

⁵³ Član 21 Model-zakona

⁵⁴ Član 22 Model-zakona

⁵⁵ Član 23 Model-zakona

⁵⁶ Zakon o stečaju Republike Srbije (Sl.glasnik R.Srbije br.104/09), Zakon o stečaju Republike Crne Gore (Sl.list Crne Gore br. 1/2011 od 11.1.2011.)

IV) OSNOVNE PRETPOSTAVKE ZA EFIKASNO SPROVOĐENJE STEČAJNOG POSTUPKA SA ELEMENTOM INOSTRANOSTI

Status stranog stečajnog postupka na teritoriji zemlje priznanja zavisi, pre svega, od regulisanja statusa stranih odluka, uopšte, kao i statusa lica sa stranim državljanstvom, koja su ovlašćena da obavljaju određene poslove u vezi sa tim postupkom na teritoriji zemlje priznanja. Da bi mogli da govorimo o statusu stranog stečajnog postupka u drugoj zemlji, moramo odgovoriti na tri pitanja:

- 1) Koje pretpostavke moraju biti ispunjenje da bi strana stečajna odluka, koja se odnosi na strani stečajni postupak, bila priznata u drugoj zemlji ?
- 2) Koja ovlašćenja može imati, po pravilima domaće zemlje - zemlje priznanja, strani stečajni upravnik ili drugo lice koje ima veze sa stranim stečajnim postupkom i koje je ovlašćeno određenom odlukom ili drugim dokumentom ?
- 3) Koje efekte proizvodi strana stečajna odluka na teritoriji zemlje priznanja ?

Ako te pretpostavke, koje strana stečajna odluka mora da ispuni, predstavljaju pojedine opšte uslove koje svaka strana odluka mora da ispuni, zatim, ako strani stečajni upravnik ili drugo ovlašćeno lice stranog državljanstva može, nakon podnošenja određenih dokaza, slobodno postupati na teritoriji zemlje priznanja i ako strana stečajna odluka proizvodi, u potpunosti, efekte, kao i domaća odluka, tada možemo da kažemo da se strane stečajne odluke upodobljavaju, tj. izjednačavaju sa domaćim.

No, kakva je situacija sa Insolvenzordnung ? Odgovarajući na prvo, napred postavljeno, pitanje, moramo reći da je Insolvenzordnung ograničio uslove koje strana stečajna odluka mora ispuniti da bi imala efekta na teritoriji Nemačke. Od dva uslova, koje strana stečajna odluka mora da ispuni, bitniji je uslov koji se odnosi na nadležnost stranog suda koji je doneo odluku o otvaranju stečajnog postupka. Kažemo da je to bitniji uslov, ne umanjujući značaj zaštite javnog poretka, ali Insolvenzordnung obrazlaže šta će se priznavati pod stečajnim postupkom, o čemu je bilo reči. Zatim, kad je u pitanju drugo pitanje, reći ćemo da strani stečajni upravnik ima sva ovlašćenja koja ima i domaći stečajni upravnik, po odredbama Insolvenzordnung-a. To je, naročito, prisutno u odredbama koje se odnose na transfer sredstava stečajne mase iz sekundarnog u glavni stečajni postupak. Najzad, kod trećeg pitanja, reći ćemo da su efekti strane stečajne odluke potpuni, po odredbama Insolvenzordnung-a. Nećemo ponavljati u čemu se sastoje ti efekti, ali ćemo reći da je strana stečajna odluka upodobljena sa

domaćom stečajnom odlukom, po odredbama nemačkog stečajnog zakonodavstva.

Različiti pravni sistemi regulišu priznanje stranih stečajnih odluka na različite načine. Neke zemlje, kao što je to Švajcarska čine u svom Zakonu o međunarodnom privatnom pravu.⁵⁷ Naime, u tom Zakonu je predviđeno da će se strana odluka o stečaju, koja je doneta u državi prebivališta dužnika, priznati u Švajcarskoj na zahtev stečajne uprave ili poverioca, i to: - ako je odluka izvršna u državi, u kojoj je doneta; - ako ne postoje razlozi odbijanja⁵⁸ i - ako postoji reciprocitet sa državom u kojoj je doneta odluka. Ovi uslovi moraju biti kumulativno ispunjeni. Sa druge strane, postoje zakonodavstva koja, ovo pitanje, regulišu i odredbama stečajnog zakonodavstva i odredbama koje regulišu Međunarodno privatno pravo, kao što je to slučaj u Srbiji (a i u mnogim drugim zemljama).

Nemačka, odnosno, Insolvenzordnung, svojim odredbama, reguliše ključna pitanja međunarodnog stečaja, imajući u vidu i postojanje Uredbe 1346/2000. To proizlazi iz činjenice da svaka zemlja članica EU, može regulisati neka pitanja međunarodnog stečaja na drugačiji način u odnosu na Uredbu 1346/2000, ne određujući drugačiji status strane stečajne odluke, odnosno, stranog stečajnog postupka na sopstvenoj teritoriji.

⁵⁷ Savezni Zakon o međunarodnom privatnom pravu Švajcarske od 18.12.1987.

Switzerland's Federal Code on private International Law, Editions Payot, Laussane 1989.

⁵⁸ Razlozi odbijanja su predviđeni u članu 27. Zakona: "Priznanje strane odluke treba da bude odbijeno u Švajcarskoj, ukoliko je ona očito nespojiva sa švajcarskim javnim poretom."

Prof.Dr Vladimir Čolović
Institut für Rechtsvergleichung, Belgrad

DER STATUS DES AUSLÄNDISCHEN KONKURSVERFAHRENS IN DER DEUTSCHEN GESETZGEBUNG

Zusammenfassung

In der Artikel wurde der Status des ausländischen Beschlusses über den Konkurs analysiert, der sich auf die Eröffnung des Konkursverfahrens in einem anderen Land bezieht, in den Bestimmungen der deutschen Konkurs-Gesetzgebung. Die deutsche Insolvenzordnung (Gesetz über die Insolvenz) enthält spezielle Rechte über den internationalen Konkurs in Rücksicht auf die Anwendung der Verordnung EU Nr.1346/2000 über Konkursverfahren. Der Status des ausländischen Konkursverfahrens ist, nach Bestimmungen des Gesetzes über die Insolvenz, derart definiert, daß er dieselben oder ähnlichen Wirkungen wie das inländische Konkursverfahren erzeugt. Das Gesetz über die Insolvenz definiert auch das freie Handeln des ausländischen Konkursverwalters und der anderen Personen in Verbindung mit dem Konkursverfahren, auf dem inländischen Territorium, bzw. auf dem Territorium des Landes, das den ausländischen Beschluß anerkennt. Genauso wird auch der Einfluß des ausländischen Konkursverfahrens auf das Konkursverfahren definiert, der auf dem Territorium des Landes der Anerkennung eröffnet wird. Schließlich wurde in der Arbeit die Aufmerksamkeit den grundlegenden Regeln der Verordnung Nr. 1346/2000 und das Modell des Gesetzes über die grenzüberschreitende Insolvenz über den Status des Konkursverfahrens gewidmet.

Schlüsselwörter: ausländischer Beschluß über den Konkurs, Konkursverfahren, Anerkennung, Konkursverwalter, Konkurschuldner, Gesetz über die Insolvenz.

Prof. Vladimir Čolović, Ph.D
Institute of Comparative Law, Belgrade

**STATUS OF THE FOREIGN BANKRUPTCY PROCEEDINGS IN
GERMAN LEGISLATION**

Summary

The paper analyzes the status of the foreign bankruptcy decision, i.e. the status of the insolvency proceedings which is open in another country, in the rules of the German insolvency legislation. German Insolvenzordnung (the Insolvency Statute) contains specific rules on international bankruptcy, taking into account the implementation of the Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings. The status of foreign bankruptcy proceedings, according to the Insolvency Statute, as defined in such a way, that it produces the same or similar effect as the domestic bankruptcy proceedings. The Insolvency Statute defines equal treatment of foreign and domestic bankruptcy administrators (trustees) and other persons in relation to the foreign bankruptcy proceedings. Also, the Insolvency Statute defines the influence of the foreign bankruptcy proceedings to the insolvency proceedings opened in the domestic territory, i.e. the territory of recognition of the foreign decision. Finally, the paper pays attention to the basic rules of Council Regulation (EC) No 1346/2000 and of the Model Law on Cross-Border Insolvency of the United Nations Commission on International Trade Law on the status of foreign insolvency proceedings.

Key words: foreign bankruptcy decisions, bankruptcy proceedings, recognition, trustee, debtor, The Insolvency Statute.